

LEVÉLSZEKRÉNY.

A Hírlaptár a Magyar Nemzeti Múzeum Országos Széchényi-Könyvtárának helyiségéből át fog költözni a Hírlaptár számára megvásárolt palotába, amely a Magyar Nemzeti Múzeum központi épületének szomszédságában, az Esterházy-utca és Sándor-utca sarkán van. Ez a palota, melyet az állam herceg Festetics Györgytől, a helikoni ünnepek rendezőjének, a keszthelyi Georgicon megalapítójának, gróf Festetics Györgynek a dédunokájától vásárolt meg, nem most először kerül kapcsolatba a Magyar Nemzeti Múzeummal: hatalmas istállója már szolgált kisegítő raktáruul 1919-ben, amikor a Károlyi-kormány intézkedésére éppen a Hírlaptár anyagának egy része nyert benne elhelyezést. Bár e palota közelségével, méreteivel és olvasóteremül igen alkalmas, világos és tágas dísztermével Hírlaptár céljaira a legalkalmasabb, kellő átalakítások nélkül nem foglalható el teljesen. A tervek szerint, melyek még csak nagy vonalakban vannak készen, az istálló helyére kerül a hatemeletes vasállványokkal berendezett raktár, az olvasóteremmé átalakítandó díszterem körüli helyiségekben nyerne elhelyezést a kézikönyvtár, valamint a legsűrűbben használt hírlap- és folyóiratanyag. Egyelőre a Hírlaptár csak azt az anyagát szállította át, amely — férőhely hiánya miatt — feldolgozatlanul hevert az eddigi Hírlaptár terein és utcáiban, valamint oly külföldi és hazai újságokat, amelyeket kutatóink csak a legkritkább esetben szoktak keresni. Ez utóbbiak azonban oly módon nyerne elhelyezést a volt Festetics-palota termeiben, hogy szükség esetén a kutatók a Széchényi Könyvtár központi olvasótermében egyik napról a másikra megkaphatják.

A volt Festetics-palotába átköltözött a Zeneműtár, az Aprónyomtatványok tára (plakátok, gyászjelentések) és a Térképtár. Ezek ideiglenesen foglalták el a palota egyes termeit, olyképen, hogy kutatóikat ott, a raktárhelyiségek mellett levő kutatószobában kiszolgálhatják.

Gróf Teleki Pál és Dr. Hóman Bálint volt és jelenlegi kultuszminiszternek hálával adózik fenti nagyjelentőségű intézkedéseért az egész magyar tudományos világ.

Őskutatás a könyvtárakban. A zsidótörvény és az ezzel kapcsolatban szükségessé vált lezármazási igazolások jelentékenyen megszaportították a könyvtárak látogatóinak a számát. Eddig is voltak őskutatások könyvtárakban is, főképen nemesség igazolása céljából, a mai kutatók azonban közeli ősöknek, szülőöknek, nagyszülőöknek, dédszülőöknek (vagy sajátmaguknak) iskolai, katonai, háborús szereplését, erre vonatkozó adatait, vagy az 1848/49-i szabadságharcban való részvételét akarják igazolni. Ezért ma egyre gyakrabban keresett könyvek a Rendeleti Közlöny, Verordnungsblatt és a Streffleur, az 1848/49-es hírlapok — részben az iskolai értesítők és a gyászjelentések. Megszaporodott a könyvtárak munkája, elsősorban a Magyar Nemzeti Múzeum Országos Széchényi-Könyvtárának munkája, a könyvekből, hírlapokból, rendeleti közlönyökből kiírt cikkek másolásával, fotokópizálásával és ezek hitelesítésével is. Íme, a könyvtár és a mindennapi élet kapcsolata.

A Magyar Könyvtárosok és Levéltárosok Egyesülete f. év június 8—10-én tartotta második országos kongresszusát. A könyvtárosi és levéltárosi szakosztályok ülésein, valamint a megnyitó együttes ülésen és a közgyűlésen számos értékes előadás, hozzászólás és a panasznapon több figyelmet érdemlő felszólalás hangzott el. A könyvtárakat érdeklő előadásokat és felszólalásokat a Magyar Könyvszemle következő számaiban fogjuk közzétenni.

Andrád Sámuel Magyar Stentorát ki ismeri? Irodalomtörténeteink, lexikonaink nem tudnak róla. — Néhai Edvi Illés Aladárnak tíz évvel ezelőtt piacra került nagyszerű könyvtárában ötven kötet régi kézirat-kolligátum is volt, melyek közül több kötet, omniarium-szerűen, emlékezetre méltó újságközleményeket, verseket, könyvek egyes fejezeteit tartalmazta másolatban, több kötetben pedig a XVIII. század végéről, a XIX. elejéről való eredeti írások és levelek vannak egybekötve. Edvi Illés Aladár könyvtára és kézirat-kötetei Krucsay József antikvárius útján szétszóródtak s néhány „Polyhistorikus jegyzetek” című kötetét e sorok írója vette meg. Egyik kötetének, (mely már a Magyar Nemzeti Múzeum Országos Széchényi Könyvtárának a tulajdona), 255-ik lapján Andrád Sámuelnek, a XVIII. századi magyar humoristának és anekdota-gyűjtőnek egy levele kezdődik, amelyben a nagy szegénységben élő író egy kormányzósági fogalmazóhoz fordul támogatásért: „Mlgos Concipista Úr! Felséges Kir. Gubernium mellett levő Székely Hazafi Urak közül ide lévén bővebb ’s bátorságosabb esméretségem, bátor-kodám a’ M. Ur kezébe küldeni Francias nevű könyvemből az ide zárt Armata Siculiát. Hogy abból lehessen látni, hogy én fatalis szerentsétlen állapotomban is igyekszem a Nmes Hazának szorgalmatos fíja lenni, Bétsben velem hosszason közlött, mások felett való kegyességéért. Ebben a munkámban, (Franciásban), nem emlékeztem a M. Urról [!]; mert még eddig nem láttam rá alkalmatosságot; de van 8 ezeres M. Stentoromban, a Vesuviusnál emlékezet.” Amint a levél következő soraiból és idézeteiből kiderül, a Francias [azaz Ferenc királyunkról írt epos] latinnyelvű, a „8 ezeres” Magyar Stentor magyar, s összesen huszonötezer „versei” vannak Andrádnak, amelyekkel — mint levelében írja — szinte „bé érem a’ 30 ezeres Homért, a 14

ezeres Márót pedig el hagytam“. A levél Sepsi-Szentgyörgyön kelt, 1802 június 20-án. Hol található a „8 ezeres Magyar Stentor“, melyről irodalmi lexikonaink, sem Jakab Eleknek Andrásról írott tanulmányai nem tudnak. A Magyar Stentorban efféle versek vannak:

„Nagy malom apró malom mind egy színű lisztet őrlnek;
A' sem jár hajport, de bíz e sem fekete kormot;
Mindenik a' víz után tsak korpás lisztet okádgat.“

vagy:

„Végezetre tsak el mulunk
Valakik születettünk
S kik most élünk, mind el hullunk,
Mihelyt dördül felettünk.“

TRÓCSÁNYI ZOLTÁN.

A Magyar Könyvszemle Szerkesztő-Bizottsága ezúton is felhívja a Magyar Könyvszemle fenntartásához bizonyos ívszámok költségeivel hozzájáruló könyvtárakat és az előfizetőket, hogy esetleges hátralékukat és az erre az évre esedékes hozzájárulási összegeket, előfizetési díjakat a Magyar Könyvszemle pénztáránál, az Egyetemi Nyomdánál szíveskedjenek befizetni, mert a júniusi könyvtáros-kongresszuson elhangzott értékes előadásokat, valamint az újabb könyvészeti kutatások eredményeit tartalmazó értekezéseket és kisebb cikkeket csak abban az esetben tudja megjelentetni, ha a költségvetésben előirányzott összeg rendelkezésére áll.